

Uredile
Maja Mezgec
Alenka Andrejašič
Sonja Rutar

Interdisciplinarna obzorja visokošolske didaktike

Raznolike poti do vednosti in znanja

Knjižnica Ludus · 35 · ISSN 2536-1937
Urednica zbirke · Silva Bratož

Interdisciplinarna obzorja visokošolske didaktike

Raznolike poti do vednosti in znanja

Uredile

Maja Mezgec

Alenka Andrejašič

Sonja Rutar

**Interdisciplinarna obzorja visokošolske didaktike:
raznolike poti do vednosti in znanja**

Uredile · Maja Mezgec, Alenka Andrejašič in Sonja Rutar

Recenzentki · Jana Kalin in Lidija Vujičić

Lektor · Davorin Dukič

Risbe, oblikovanje in tehnična ureditev · Alen Ježovnik

Oblikovanje ovitka · Studio 8, d. o. o., Maribor

Knjižnica Ludus · 35 · ISSN 2536-1937

Urednica zbirke · Silva Bratož

Izdala in založila · Založba Univerze na Primorskem

Titov trg 4, 6000 Koper

www.hippocampus.si

Glavni urednik · Jonatan Vinkler

Vodja založbe · Alen Ježovnik

Naklada · 200 izvodov

Koper · 2022

© 2022 Univerza na Primorskem

Brezplačna izdaja

Projekt INOVUP (Inovativno učenje in poučevanje v visokem šolstvu) izboljšuje kakovost visokošolskega izobraževanja z uvedbo inovativnih in prožnih oblik učenja in poučevanja. Z izvajanjem pedagoških usposabljanj, oblikovanjem multiplikatorjev, pripravo didaktičnih gradiv ter izvedbo analiz s področja učenja in poučevanja prispeva k boljši pedagoški usposobljenosti visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter boljši sistemski podprtosti visokošolskih institucij. Posledično študentje pridobivajo in izboljšujejo tista znanja, kompetence in spretnosti, ki so pomembne za uspešno vključevanje mladih v družbo in na trg dela, visokošolske institucije pa se bolj dinamično odzivajo na potrebe iz okolja.

Več informacij o projektu: www.inovup.si

Projekt INOVUP sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija. Konzorcijski partnerji v projektu so Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem in Fakulteta za informacijske študije.

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.147(082)

INTERDISCIPLINARNA obzorja visokošolske didaktike : raznolike poti do vednosti in znanja / uredile Maja Mezgec, Alenka Andrejašič, Sonja Rutar ; [risbe Alen Ježovnik]. – Koper : Založba Univerze na Primorskem, 2022. – (Knjižnica Ludus, ISSN 2536-1937 ; 35)

ISBN 978-961-293-113-1

COBISS.SI-ID 97182467

Kazalo

Predgovor

Maja Mezgec, Alenka Andrejašič in Sonja Rutar · 7

Strukturni in procesni vidiki visokošolske didaktike

Pravica do izobraževanja v funkciji znanja: med formalizmom in konceptualizmom

Andraž Teršek · 11

Pomeni prožnosti v visokošolskem izobraževanju

Nina Lovec, Ljudmila Sinkovič in Šarolta Godnič Vičič · 41

Profesionalni razvoj in pedagoško usposabljanje visokošolskega učitelja Sloveniji

Maja Mezgec · 59

Na študenta osredinjeno učenje in poučevanje kot izhodišče za zagotavljanje smiselnega in personaliziranega visokošolskega izobraževanja

Sonja Rutar · 75

Kapitan ladje ali sopotnik: vloga visokošolskega učitelja skozi metafore

Silva Bratož in Anja Pirih · 97

»Jutri pa res začnem«: akademsko odlašanje, osamosvajanje od staršev in akademski dosežki študentov

Sonja Čotar Konrad · 113

Sokratski dialog kot učna metoda na študenta osredinjenega poučevanja

Tomaž Grušovnik · 147

Uporaba IKT pri samoregulacijskem učenju študentov

Maja Lebeničnik in Andreja Istenič · 165

Pomen preverjanja in ocenjevanja znanja za kakovosten visokošolski študij

Petra Dolenc · 183

Inkluzija študentov s posebnimi potrebami v visokošolskem izobraževanju

Karmen Drljič in Vanja Riccarda Kiswarday · 205

Vloga mentorstva v visokošolskem izobraževanju in oblikovanje profesionalne poti študentov

Nina Krmac · 227

The Work of Universities' Career Centres in Europe

Nina Krmac · 245

Odpiranje slovenskega visokošolskega izobraževanja: med teorijo in prakso
Viktorija Florjančič · 263

E-izobraževanje na daljavo v visokem šolstvu v obdobju epidemije covid-19
in izzivi za prihodnost
Alenka Andrejašič · 279

Vsebinska in procesna interdisciplinarnost visokošolske didaktike

Raziskovalno delo dodiplomskih študentov na Fakulteti za humanistične študije
Univerze na Primorskem
Helena Bažec · 303

Na študenta osredinjeno poučevanje matematike v visokem šolstvu
Karla Ferjančič · 321

Inovativne metode na področju poučevanja in učenja v izobraževanju
za zdravstveno nego: integrativni pregled literature
Sabina Ličen, Igor Karnjuš in Mirko Prosen · 339

Vloga praktičnega usposabljanja pri razvijanju strokovnih kompetenc študentov
geografije na Univerzi na Primorskem
Valentina Brečko Grubar in Gregor Kovačič · 355

Alla scoperta dell'Urbe eterna con la didattica del *task*
Metka Malčič e Jadranka Cergol · 373

Pomen dejavnikov izvedbe praktičnih terenskih vaj s študenti kineziologije
v naravnih okoljih
Matej Plevnik · 393

Oblikovanje modela neformalnega izobraževanja študentov v okviru Mednarodne
poletne šole muzeologije z namenom izboljšanja poučevanja kulturne dediščine
Zrinka Mileusnić · 409

Izzivi vključevanja družbenih omrežij v pedagoški proces
Viktorija Florjančič · 427

Predgovor

Maja Mezgec

*Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
maja.mezgec@pef.upr.si*

Alenka Andrejašič

*Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
alenka.andrejasic@upr.si*

Sonja Rutar

*Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
sonja.rutar@pef.upr.si*

Koncept in vsebina monografije, ki vstopa med bralce, sta se razvijala celo desetletje, od leta 2010, ko smo na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem začeli organizirati in izvajati usposabljanja s področja visokošolske didaktike. Opravljeno pedagoško-andragoško usposabljanje je v skladu z »Merili za izvolitve v nazive Univerze na Primorskem« pogoj za izvolitev v naziv visokošolski učitelj oziroma za drugo izvolitev v naziv asistent.

Ravno zaradi kontinuiranega razvoja visokošolske didaktike na Univerzi na Primorskem vsebina in struktura monografije prej ne bi mogli dosegati sedanje vsebinske bogatosti. Avtorji monografije so namreč izvajalci usposabljanj in mnogi tudi njihovi udeleženci, ki so začeli razvijati pedagoške pristope na svojih članicah in, kar je še najpomembneje, na svojih področjih. Spodbudo za pripravo pisnih prispevkov, ki bodo lahko predstavljali izhodišče in oporo pri razvoju visokošolske didaktike v prihodnosti, je zagotovil projekt Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo (INOVUP), v okviru katerega je bila pripravljena monografija. Projekt se izvaja v letih 2018–2022 v sodelovanju projektnih partnerjev Univerze na Primorskem, Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru ter Fakultete za informacijske študije Novo mesto, sofinancirata pa ga Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Pri pripravi monografije s področja visokošolske didaktike smo se zavedali, da le-ta ne more obravnavati zgolj splošno pedagoške, didaktične in psihološke vsebine, pač pa mora vključevati tudi umeščenost visokošolskega izobraževanja v najširši družbeni kontekst.

Avtorji v svojih prispevkih nagovarjajo z vsebinami in s temami, ki se jim na podlagi teoretskih premislekov, razprav, izzivov in rešitev ter izkušenj pri

izvajanju usposabljanj s področja visokošolske didaktike, zdijo najpomembnejše. In tako se je, na povsem naraven način, razvila struktura monografije, ki predstavlja zaokrožene vsebinske sklope, ki odsevajo strukturne in procesne vidike visokošolskega izobraževanja.

V prvem delu monografije so predstavljeni temeljni razmisleki o vlogi visokošolskega izobraževanja ter profesionalnega razvoja visokošolskih učiteljev, konceptualizaciji na študenta osredinjenega poučevanja, dialoški metodi kot osrednji metodi izmenjave in razvoja pomenov, različnih paradigmah vlog učitelja in študenta v študijskem procesu, pristopih in dilemah na področju spremljanja in ocenjevanja znanja, inkluziji študentov s posebnimi potrebami, pomenu mentorja in mentorstva pri razvoju študenta in kariernega razvoja ter izzivih odpiranja visokošolskega izobraževanja, ki se vsebinsko povezujejo tudi z izobraževanjem na daljavo v visokem šolstvu v obdobju epidemije covid-19.

V drugem delu monografije pa se prispevki osredotočajo na didaktične razmisleke in dileme v visokem šolstvu, z integriranjem različnih področij – humanistike, naravoslovja, zdravstva, izobraževanja, poslovnih ved, matematike ter uporabe družbenih omrežij v študijskem procesu.

Monografija tako omogoča vpogled v teoretična in aplikativna izhodišča, inovativne pristope pa tudi kritične razprave, ki jih je vredno odpirati ravno zato, da nas raziskovalna zanesenost in posvečenost področju, ki ga preučujemo in poučujemo, ne odvrne od dejstva, da bomo morali stalno iskati odgovor na vprašanja: kaj je univerza, kakšno je njeno mesto v družbi, kakšno mesto ima izobraževanje na univerzi in kako se povezuje z raziskovanjem. Šele takrat, ko bomo pripravljeni stalno in znova odpirati raznolike teme ter probleme, bomo vsaj z delnimi odgovori na temeljna vprašanja zmogli razvijati ustrezne poti do skupnega razvoja kakovostnega znanja.

Urednice monografije se zahvaljujemo avtorjem in kolegom, ki so na kakršen koli način prispevali k pripravi in izdaji monografije. V tem procesu smo razmišljali in delovali interdisciplinarno ter povezano – tako, kot je značilno za raziskovalno in učečo se skupnost – Univerzo.